

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

1983

BRNO 1985

MLADOHRADIŠTNÍ /?/ KOSTROVÉ HROBY V PŘEROVĚ - PŘEDMOSTÍ /okr. Přerov/

Čekněk Staňa, AÚ ČSAV Brno

Hlavní zemní práce na staveništi nového sídliště uprostřed bývalé obce Předmostí u Přerova se v roce 1983 soustředily do míst severně od křižovatky silnic Přerov-Olomouc - Čekyně, tedy sz. od kostela a fary. Zatímco terén v místech původního Chromečkova statku, známého z předmosteckých archeologických výzkumů z konce min. století¹, a okolních stavení byl v minulosti zcela rozrušen jednak těžbou cihlářské hlíny, jednak různými stavbami, v bezprostřední blízkosti silnice se zachovaly útržky původních sprašových hlín, do nichž byly zapuštěny kostrové hroby. Při szz. straně asi uprostřed délky domovního bloku 14 byla dne 10.6.1983 rozrušena silná kostra dospělého muže. V szz. profilu průkopu pro tento blok nedaleko od prvního hrobu, se v hloubce 80 cm pod povrchem objevily další lidské kosti. Z útlé dospělé kostry orientované ve směru S - J se zachovala lebka, páteř, pravá strana hrudi s pravou pánevní kostí a pravá paže natažená podél těla. Koncem listopadu potom průkop pro plynové potrubí na jv. straně podél bloku 14 prořízl pět kostrových hrobů. Tři hroby dospělých lidí a jeden dětský zůstaly v jv. stěně průkopu. Jejich horní části byly nestejně šikmo napříč odbagrovány. Jedna dospělá kostra ležela v sz. stěně. Bagr zničil její nohy až po pánevní kosti. Části koster v jz. stěně byly odkryty bočním zářezem, hrob v sz. stěně musel zatím zůstat z provozních důvodů stavby v zemi v úzkém pásu mezi průkopem a jvv. krajem bloku 14. Zásypy hrobových jam tvořila šedohnědá, sprašovitá hlína. Dospělé kostry ležely v hl. asi 120 cm pod povrchem, dětská kostra asi 60 cm, těsně pod štětem silnice, jehož jednotlivé kameny byly promáčknuty mezi kosti. Hroby byly orientovány v západovýchodních směrech. Nepodařilo se získat žádný nálezy. Vzhledem k tomu, že hroby vytvářely řadu a kostry měly paže nataženy podél těla, lze vyslovit domněnku o jejich mladohradištním stáří. Mohly snad být součástí pohřebiště, které severněji koncem min. století zachytil Martin Kříž² a na něž asi jižněji, směrem ke kostelu navázal středověký hřbitov.

Poznámky:

1 V. Havelková, Nové nálezy předmostecké. ČVMŠO 7 1980, 135;

M. Kříž, Mé výzkumné práce v Předmostí a jich hlavní výsledky. Slovanské pohřebiště pohanské.

ČVMŠO 13 1896, 56-57.

2 M. Kříž, l.c.

Jungburgwallzeitliche /?/ Körpergräber in Přerov-Předmostí /Bez. Přerov/. Auf dem Bauplatz einer neuen Siedlung in Přerov-Předmostí wurden im Jahre 1983 nördlich der Strassenkreuzung Přerov-Olomouc-Čekyně bei Erdarbeiten im Areal des Häuserblockes 14 sieben vom Bagger gestörte Körpergräber erfasst, ohne Funde. Fünf ungefähr in W-O Richtung orientierte Gräber, mit einem Kinder- und vier Skeletten von Erwachsenen, deren Arme längs des Körpers gestreckt waren, bildeten eine Reihe. Der Verfasser nimmt an, dass sie Bestandteil des Gräberfeldes aus der jüngeren Burgwallzeit sein könnten, das nördlicher, Ende des vorigen Jahrhunderts, untersucht wurde¹⁻².

RETTUNGSGRABUNG EINES JUNGBURGWALLZEITLICHEN GRÄBERFELDES IN ZBOROVICE /okr. Kroměříž/

Helena Chybová, Museum Kroměřížska
/Tab. 12, 13/

In den Sommermonaten des Jahres 1983 führte das "Museum Kroměřížska" die archäologische Rettungsgrabung eines gestörten Gräberfeldes aus der jüngeren Burgwallzeit, im Kataster der Gemeinde Zborovice, durch. Der Fundort befindet sich am nordwestlichen Rande des Katasters von Zborovice, auf dem Scheitel einer Anhöhe, die durch die Wasserläufe des Zborovický und Troubecký Baches, in der Lage genannt "Smrčov" begrenzt ist, in einer Seehöhe von 260 m. Größtenteils ist er im Areal der LPG-Farm situiert, wo zur Zeit der Aufbau eines Grosskapazitäts-Kälberstalles verläuft. Zur Bekanntmachung des Fundes durch den Bauherrn kam es erst, als bereits ein ziemlich grosser Teil der Lokalität durch die Terrainabnahme vernichtet worden war.

Durch eine Feststellungs- und die Bergung aus gestörten Schichten konnten 33 Grabkomplexe gerettet werden. Mit Rücksicht zu den bruchstückartigen Ergebnissen der Rettungsgrabung war es nicht möglich den Umfang des Gräberfeldes eindeutig festzustellen. Der untersuchte Teil der Nekropole erwies ein Anwachsen der Gräberdichte in südlicher Richtung und eine reihenartige Anbringung, die die Richtung Nord-Süd einhielt, mit ungleichmässiger Verteilung der Gräber, die stellenweise eine Gruppenanhäufung bilden.

Der festgestellte Bestattungsritus der jungburgwallzeitlichen Gräber in Zborovice weicht nicht aus dem Rahmen des Charakters jungburgwallzeitlicher Gräberfelder in Mähren ab. Besondere Herrichtungen der Grabgruben wurden nicht festgestellt, lediglich in drei Fällen erfasste man in den Gräbern Überreste von verkohlten Holzbrettern. Von der gesamten Zahl der geretteten Gräber gehörten 6 Individuen männlichen, 9 Individuen weiblichen Geschlechtes an, 12 waren Kinder und bei 6 konnte das Geschlecht exakt nicht be-

stimt werden. Archäologische Artefakte in der Funktion von Liebesgaben stellte man in 21 Gräbern fest. Das Fundinventar in Frauen- und Kindergräbern vertreten bronzene, mit Silberblech plattierte und silberne S-förmige Schläfenringe, bronzene Fingerringe, Glasringe - Anhänger und in einem Falle Glasperlen /Nr. 19, Kindergrab/. Die Ausstattung von Männergräbern vertreten eiserne Messer /belegt in 6 Gräbern/, eine Ausnahme bildet bloss Grab Nr. 4, das ausser einem Messer, noch eine verzierte beinerne Hülse und eine eiserne Niete enthielt.

Münzen - Silberdenare ungarischer und mährischer Prägungen, die in den Gräbern des jungburgwallzeitlichen Gräberfeldes in Zborovice gefunden wurden, hat man in die Gräber als Obolus der Toten gelegt. Grab Nr. 10 enthielt einen ungarischen Silberdenar Stefan I., Grab Nr. 11 die Hälfte eines ungarischen Denars von Andreas I. und Grab Nr. 18 einen Silberdenar mährischer Prägung Ottos und Kondrads von Brunn.

Am Orte der jungburgwallzeitlichen Nekropole, in der nordwestlichen Wand des Aushubes, wurde ein Urnenbrandgrab erfasst, das einen verzierten vasenförmigen Topf mit Überresten durchglühter Knochen enthielt. Das Brandgrab kann man in den Beginn des mittelburgwallzeitlichen Abschnittes einreihen. Es ist ein Beleg der Bestattungskontinuität auf der Nekropole bereits seit dem Beginn der mittleren Burgwallzeit.

Ausser der slawischen Besiedlung, erfasste die Rettungsgrabung auch eine prähistorische - aus der spätesten jüngeren Steinzeit und aus der Bronzezeit.

Die Entdeckung des jungburgwallzeitlichen Gräberfeldes in Zborovice erweiterte so die Zahl der bisher bekannten Nekropolen aus diesem Zeitabschnitt im Raume von Kroměříž und verschob gleichzeitig die Anfänge der Existenz der, das heutige Zborovice vorangehenden Niederlassung, bereits vor das Jahr 1276, als es zum erstenmal in den Quellen erinnert wird. Die jungburgwallzeitliche Niederlassung, zu der das Gräberfeld gehörte, kann man höchstwahrscheinlich in der Flur "Smrčov" und "Podlávč" suchen. Nach ihrer Wüstung wurde die Besiedlung auf das Gebiet des heutigen Zborovice übertragen, wodurch wahrscheinlich auch das Gräberfeld in der Flur "Smrčov" wüstete.

JUNGBURGWALLZEITLICHE FUNDE AUS OLOMOUC /Bez. Olomouc/

Drahomíra Kaliszová, Krajské vlastivědné muzeum v Olomouci

Im Oktober 1983 wurde beim Aushub für eine Wasserzuleitung in das Museumsgebäude, auf dem Platz der Republik, eine Kulturschicht gestört. Der schwarze Humusboden begann 30 cm unter dem Pflaster und setzte bis zu dem Boden des Aushubes in eine Tiefe von 120 cm fort. Aus der Erde habe ich jungburgwallzeitliche Scherben, das Bruchstück eines Hufeisens, Tierknochen und Holzkohlepartikel gesammelt.

Einige Meter nördlicher, vor dem Museumseingang, wurde im Jahre 1982 durch einen Aushub ein Profil bis an das Liegende abgedeckt, mit jungburgwallzeitlichem Material¹.

Anmerkung:

1 D. Kaliszová, Záchranný výzkum na náměstí Republiky č. 5 v Olomouci, PV 1982, Brno 1984, 45-46.

STŘEDOVĚKÉ NÁLEZY Z LEVÉHO BŘEHU ŘEKY MORAVY V OLOMOUCI /okr. Olomouc/

Drahomíra Kaliszová, Krajské vlastivědné muzeum Olomouc

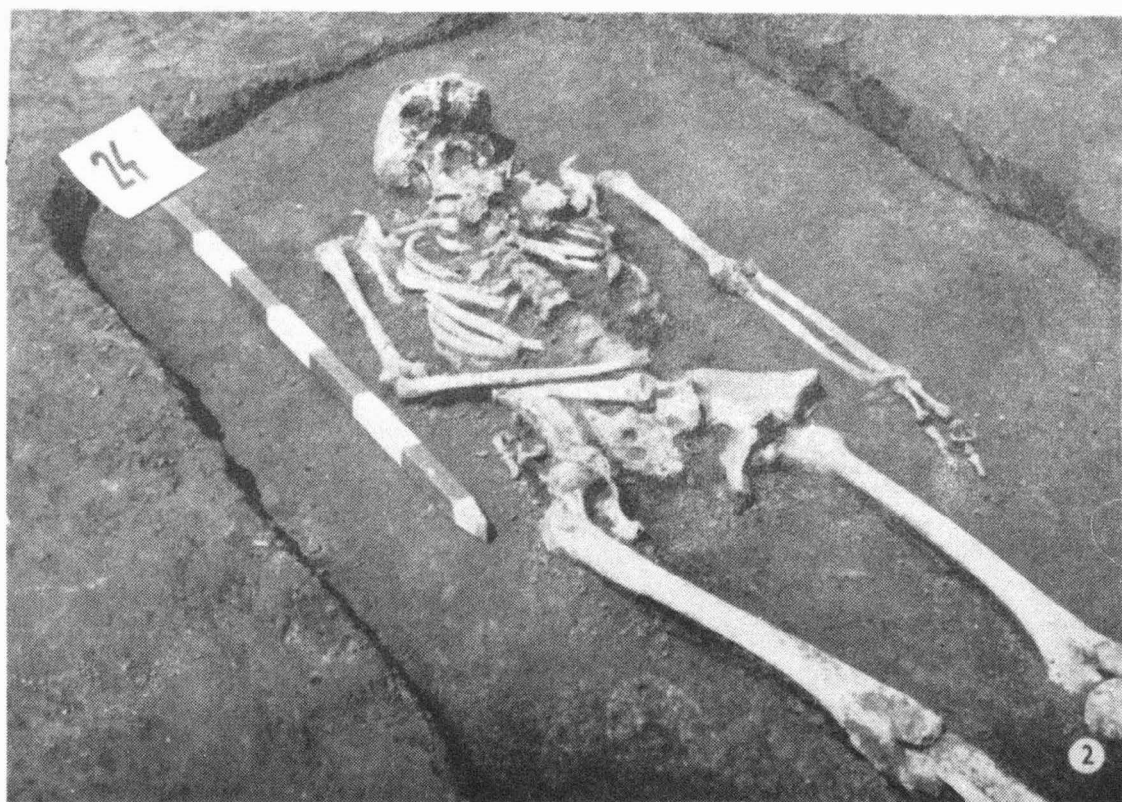
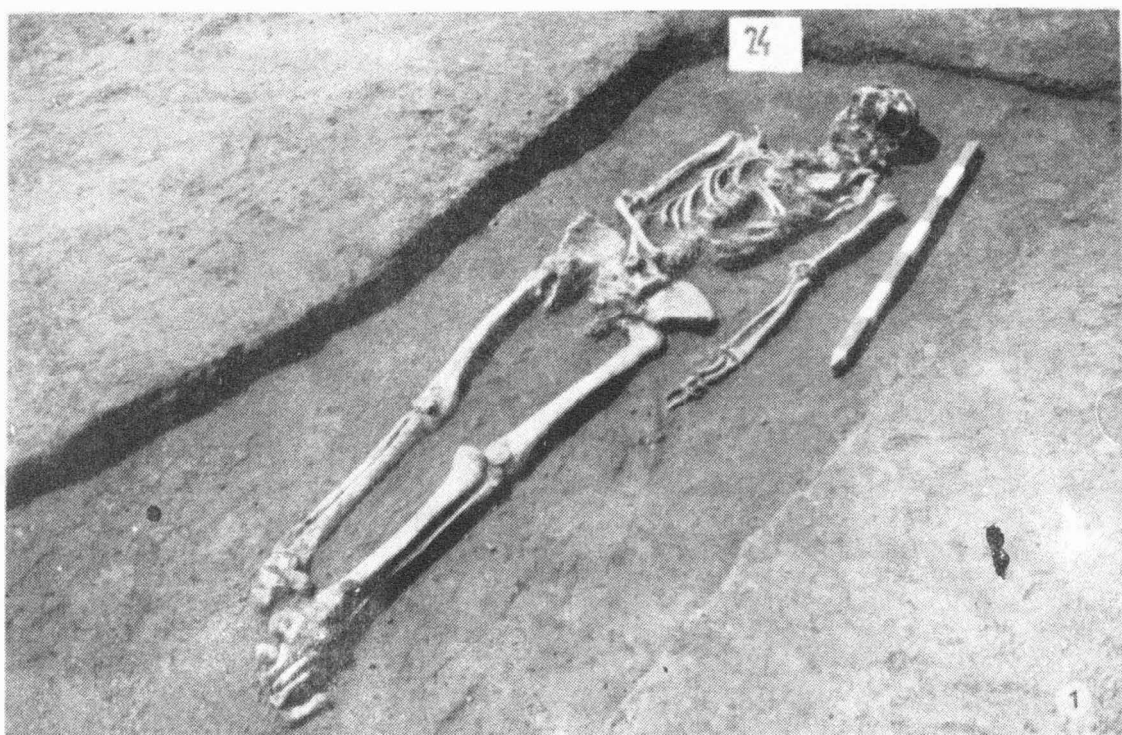
Na podzim roku 1982 ohlásili zaměstnanci Ingstavu Opava nález železných předmětů, na které narazili při ražení štoly kanalizačního sběrače na Gorazdově náměstí. Jsou to botka kopí, podkova, hrot zbraně zvané šídlo, a zlomek drobné podkovy. Předměty ležely v hloubce 6 m v šedozeleném jílu nad říčními oblázky. Výše do hloubky 4 m pod dlažbou byla vrstva hnědorezavé jílovito-písčité hlíny. Nález lze datovat do 15. stol., pravděpodobně do jeho první poloviny.

Místa nálezů mladohradištní a středověké keramiky r. 1981 na nábřeží V. Nejedlého jsou vzdálena asi 100 m směrem po proudu Moravy na trase téhož kanalizačního sběrače¹.

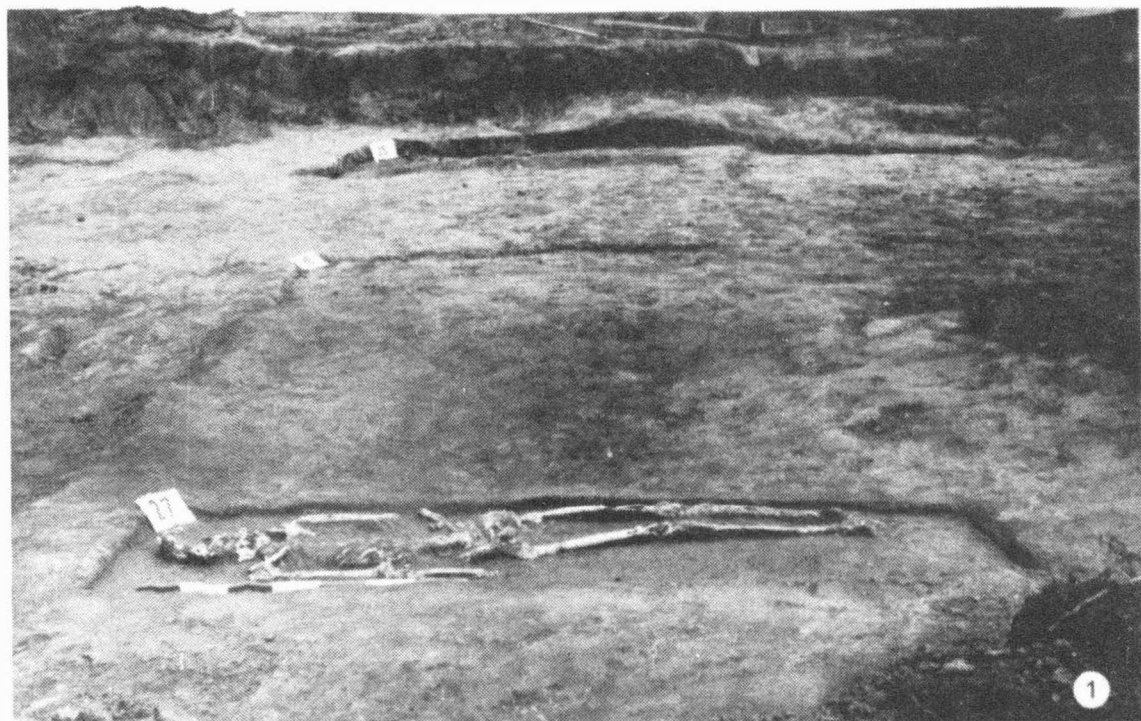
Poznámka:

1 D. Kaliszová, Středověké nálezy z východního břehu řeky Moravy v Olomouci, PV 1981, Brno 1983, 60.

Mittelalterliche Funde vom linken Ufer des Flusses Morava in Olomouc /Bez. Olomouc/. Im Stollen des Kanalisationsammelbeckens unter dem Gorazd-Platz, wurden in einer Tiefe von 6 m ein Lanzenschuh, ein Hufeisen, die Spitze einer Waffe genannt Pfriem und das Bruchstück eines kleineren Hufeisens aus dem 15. Jh. gefunden.

Tab. 12
Zborovice /okr. Kroměříž/. Mladohradištní pohřebiště. 1 - 2 hrob č. 24, pohřeb mladé ženy s bohatou výbavou.-Jungburgwallzeitliches Gräberfeld. 1 - 2 Grab Nr.24, Bestattung einer jungen Frau mit reicher Ausstattung.

Tab. 13

Zborovice /okr. Kroměříž/. Mladohradištní pohřebiště. 1 řadové uspořádání hrobů; 2 popelnice ze žárového hrobu. - Jungburgwallzeitliches Gräberfeld. 1 reihenartige Anbringung der Gräber; 2 Urne aus einem Brandgrab.

P ŘEHLED V Ý Z K U M Ů 1983

Vydává:	Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor:	akademik Josef P o u l í k
Redaktoři:	Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Řihovský
Překlady:	Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby:	A. Krechlerová /pokud není na tabulce uveden jiný autor/
Na titulním listě:	stříbrné nákončí opasku z kostrového hrobu z období stěhování národů v Boroticích /okr. Znojmo/
Tisk:	Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo:	ÚVTEL - 73332
Vydáno jako rukopis:	400 kusů - neprodejně